

Behoud en Herbestemming
Religieus Erfgoed

Werkplan en begroting 2021-2023

De Stichting Behoud en Herbestemming Religieus Erfgoed is een organisatie die kennis, professionaliteit en financieringscapaciteit bundelt om religieus erfgoed in Nederland te behouden en van een passende, nieuwe (neven) bestemming te voorzien.

Naar verwachting zullen de komende jaren elke week twee kerken sluiten. Wat gebeurt er met kerken, kapellen, kloosters en synagogen die in onbruik raken?

Kerkgebouwen zijn vaak karakteristiek, beeldbepalend en staan op de mooiste plekken. Vrijwel iedereen wil deze betekenisvolle gebouwen behouden.

Toch stranden veel herbestemmingsplannen voortijdig door veelvoorkomende problemen van religieus erfgoed: torenhoge onderhoudskosten en gecompliceerde restauraties, tegengestelde belangen en uiteenlopende verwachtingen. Voor het oplossen van deze problemen is Stichting Behoud en Herbestemming Religieus Erfgoed opgericht.

Inhoudsopgave

1	Toelichting werkplan tot en met 2023.....	4
1.1	Inleiding.....	4
2	Resultaten.....	4
2.1	Tot 2018.....	4
2.2	Resultaten 2018-2020.....	5
3	Wat willen we in 2023 hebben bereikt?.....	6
4	Organisatie.....	6
6	MEERJARENBEGROTING.....	7

1 TOELICHTING WERKPLAN TOT EN MET 2023

Werkplan Stichting Behoud en Herbestemming Religieus Erfgoed (BHRE)

1.1 INLEIDING

In 2011 is de stichting die in 2008 het jaar van het religieus erfgoed organiseerde omgevormd tot de stichting BHRE. Sinds de oprichting van de stichting is hard gewerkt aan het opstarten van allerlei activiteiten.

Dit document is het werkplan tot en met 2023. In hoofdstuk 2 wordt teruggeblikt, wat hebben we de afgelopen jaren bereikt. Hoofdstuk 3 is het plan zelf, wat gaan we concreet doen, welke doelstellingen hebben we geformuleerd. Hoofdstuk 4 beschrijft de wijze waarop we aan de slag gaan en het laatste hoofdstuk is de financiële vertaling van onze plannen.

2 RESULTATEN

2.1 TOT 2018

Samenwerking met BOEi / Kerk en Klooster

We zijn in 2011 begonnen met het opzetten en inrichten van de organisatie. Daarbij is zoveel mogelijk de samenwerking gezocht met bestaande krachtige organisaties. Vrijwel vanaf het begin is samengewerkt met BOEi, de organisatie in Nederland voor behoud van industrieel erfgoed door herbestemming. Op dat moment was BOEi reeds bezig zich te verbreden richting agrarisch erfgoed en religieus erfgoed. Het samen optrekken heeft ertoe geleid dat BOEi een dochter heeft opgericht specifiek voor religieus erfgoed, Kerk en Klooster (K&K) geheten. Daarmee is er een landelijke opererende organisatie specifiek gericht op religieus erfgoed die ervaring heeft in het herbestemmen en exploiteren van erfgoed.

Fondswerving

Het samen optrekken met BOEi bij de fondswerving was bij aanvang eveneens succesvol. In 2011 ontving de combinatie BOEi/BHRE van de BankGiro Loterij (BGL) EUR 300.000 in 2013 EUR 600.000. En in het jaar 2015 EUR 500.000,-.

Dit bedragen van de BankGiro Loterij waren met name bestemd voor het realiseren van concrete herbestemmingsprojecten.

Daarnaast zijn verdere stappen gezet in het ontwikkelen van een fondswervingsstrategie. Het doel daarvan was enerzijds te komen tot een aantal provinciale fondsen voor behoud en herbestemming van religieus erfgoed.

Anderzijds was de doelstelling om vanuit vermogensfondsen middelen bijeen te brengen om een nieuw fonds onder de vleugels van de BHRE op te richten waarmee herbestemmen van religieus erfgoed op gang kan worden gebracht.

Samenwerking met de huidige eigenaren, instelling Raad van Advies

Van meet af aan is vanuit BHRE overleg gevoerd met de belangrijkste eigenaren van religieuze gebouwen, de twee grote kerkgenootschappen, de PKN en de RK (en de koepelorganisatie Konferentie Nederlandse Religieuzen), en met de Vereniging van Beheerders van Monumentale kerkgebouwen, de VBMK. Mede om dat overleg een structureel karakter te geven is binnen BHRE een Raad van Advies ingesteld waarin vertegenwoordigers vanuit deze twee kerkgenootschappen, vanuit de VBMK en vanuit de wereld van het cultureel erfgoed zijn vertegenwoordigd.

Reliwiki gered

Ook heeft BHRE samen met BOEi het platform Reliwiki gered. Reliwiki, tot stand gekomen in en dankzij het jaar van het religieus erfgoed, is een platform waar informatie gevonden kan worden over alle religieuze gebouwen in Nederland. Dankzij de wikipedia-structuur kunnen vrijwilligers op een eenvoudige manier informatie toevoegen. Deze website wordt maandelijks meer dan 60.000 keer bezocht.

Doordat Donatus heeft besloten voor 5 jaar Reliwiki te ondersteunen is tot en met 2019 het voortbestaan van Reliwiki gegarandeerd.

Onderwerp RE blijven agenderen

Er zijn aantal specifieke acties gevoerd met als doel het onderwerp religieus erfgoed op de agenda te houden van de verschillende overheden. Zo is een symposium gehouden in de Clemenskerk dat heeft geresulteerd in een oproep aan de politiek om bij de discussie over de herverdeling van de loterijgelden toch vooral ook rekening te houden met het religieus erfgoed.

Mede door toedoen van de BHRE heeft OCW besloten tot het programma Agenda Toekomst Religieus Erfgoed dat 2 jaar lang op allerlei manieren aandacht heeft gevraagd voor de leegkomende kerkgebouwen en behoud van het religieuze erfgoed.

2.2 RESULTATEN 2018-2020

In de periode 2018-2020

Er zijn geen legaten of bijdragen verkregen in de afgelopen jaren.

De BHRE heeft het afgelopen jaar het programma van de RCE betreffende kerkenvisies nauwlettend gevolgd.

Het doel van een kerkenvisie is een strategische visie op de toekomst van kerkgebouwen te ontwikkelen. Het opstellen van een kerkenvisie gebeurt in dialoog tussen de burgerlijke gemeente, kerkeigenaren, inwoners en erfgoedorganisaties. Men gaat met elkaar in gesprek over de toekomst van alle kerkgebouwen in hun gemeente. Monumentaal en niet-monumentaal, nieuw en oud. Welke blijven er als kerk fungeren, welke kerkgebouwen worden geschikt gemaakt voor nevengebruik en welke leegstaande gebouwen krijgen een andere functie?

Het doel van de kerkenvisie is bewustwording maar ook kunnen partijen afspraken met elkaar maken over de wijze waarop men met elkaar het gesprek aangaat als er kerken gesloten of verkocht worden.

In het kader van het programma van de RCE dat loopt en inzet op kerkenvisies worden ook inventarisaties van het kerkenbestand uitgevoerd.

Reliwiki zou mogelijk een rol kunnen spelen bij het toegankelijk maken en actueel houden van de vergaarde gegevens.

Dat is een van de redenen dat de BHRE een bijdrage heeft verstrekt aan het in stand houden van Reliwiki. De andere reden is gelegen in de oorsprong van de BRHE die in het jaar van het Religieus Erfgoed 2008 ligt. In dat jaar is een van de activiteiten die de stichting geïnitieerd heeft het opzetten van Reliwiki geweest.

Ook heeft de BHRE in 2020 een lening kunnen vertrekken aan BOEI ten behoeve van het instand houden en herbestemmen van religieus erfgoed.

3 WAT WILLEN WE IN 2023 HEBBEN BEREIKT?

BHRE heeft de volgende doelstellingen geformuleerd:

A. Werven fondsen / bijdragen / legaten

Vanuit vermogensfondsen en particulieren middelen bijeen brengen waarmee herbestemmen van religieus erfgoed op gang kan worden gebracht. In 2021 zal daartoe in samenwerking met stichting Vrienden van BOEi een plan uitgewerkt worden.

B. Informatie over 'voorraad' religieus erfgoed actueel houden en borgen

Het platform www.reliwiki.nl is populair, wordt veel bezocht. Vrijwilligers voegen dagelijks informatie toe en mede daardoor is is reliwiki een belangrijke informatiebron. De kosten om deze site in de lucht te houden (techniek, redactie en begeleiding vrijwilligers) bedragen EUR 12.500 - 15.000,- per jaar. Opbrengsten zijn er (nog) niet.

Voor 2021 is de doelstelling dat financiers gevonden worden waardoor ook na 2021 de site beschikbaar kan blijven.

Als er de komende jaren geen definitieve oplossing gevonden wordt zal getracht worden in ieder geval de gegevens veilig te stellen.

4 ORGANISATIE

BHRE heeft zelf geen mensen in dienst. Met BOEi is overeengekomen dat zij de werkorganisatie levert voor BHRE:

- al het uitvoerende werk wordt gedaan door mensen van BOEi
- het bestuur bepaalt de koers en neemt de belangrijke besluiten (vaststellen werkplan, begroting en jaarverslag).

Middelen die geworven worden, worden ingezet voor het herbestemmen van religieus erfgoed; projecten van BOEi Kerk en klooster.

6 MEERJARENBEGROTING

Balans Stichting Behoud en Herbestemming Religieus Erfgoed

<u>ACTIVA</u>	<u>Begroting</u> <u>31-12-23</u>	<u>Begroting</u> <u>31-12-22</u>	<u>Begroting</u> <u>31-12-21</u>
<u>Financiële vaste activa</u>			
Leningen u/g	250.000	250.000	250.000
<u>Kortlopende vorderingen</u>			
Rekening-courant Stichting Reliwiki	-	-	-
Nog te ontvangen rente	854	854	854
<u>Liquide middelen</u>			
Banken	39.184	37.247	35.228
	<u>290.038</u>	<u>288.101</u>	<u>286.082</u>
<u>PASSIVA</u>	<u>31-12-23</u>	<u>31-12-22</u>	<u>31-12-21</u>
<u>Stichtingsvermogen</u>			
Overige reserves	290.028	288.091	286.072
<u>Kortlopende schulden</u>			
Nog te betalen bedragen	10	10	10
	<u>290.038</u>	<u>288.101</u>	<u>286.082</u>

Staat van baten en lasten

	Begroting jaar 2023	Begroting jaar 2022	Begroting jaar 2021
<u>Inkomsten</u>			
Legaten	-	-	-
Financiële baten	7.500	7.500	7.500
Overige bijdragen	-	-	-
Financiële baten	<u>7.500</u>	<u>7.500</u>	<u>7.500</u>
<u>Uitgaven</u>			
Kosten website	209	206	203
Reliwiki	5.228	5.151	5.075
Administratiekosten	-	-	-
Bankkosten	<u>125</u>	<u>124</u>	<u>122</u>
<u>Totale bedrijfslasten</u>	5.563	5.481	5.400
Resultaat	<u><u>1.937</u></u>	<u><u>2.019</u></u>	<u><u>2.100</u></u>

Bijlage 1: Bestuurlijke en overige gegevens

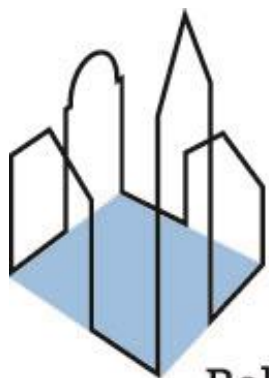
Bestuur

S.C.J.M. Pijnenborg (voorzitter)

A.K.D. Boon (penningmeester)

A. Welgraven (secretaris)

P. Bouwman (bestuurslid)



Behoud en Herbestemming
Religieus Erfgoed